

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

Preus de suscripció

REUS. Pies. 1'50 al mes.
Fora. > 4'50 trimestre
Estranger. > 9

Número solt 5 céntims

Anuncis segons tarifa

ANY XI.

REUS, DIVENDRES 15 DE SETEMBRE DE 1916

Núm. 210

GRAN HOTEL DE LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

:: Habitacions amb teléfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i teléfon ::

S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU.—EX PREPARADOR
ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

Cirurgia :: Matriu :: Vies urinaries

ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

Sobre l'exportació de farratges secs

Per a un senyor Diputat republicà
per Tarragona

Sota aquests títols publicuen «El Diluvio» i «El Poble Català» les ratlles que segueixen:

«En el viatge que acabo de fer a Urgeil, he sapigut coses i he recollit datus que crec és llògic i necessari surtin a la publicitat per a quèls consumidors i comerciants de farratges secs se orientin i sápigu en algunes de les veritats que tanca el secret de l'exportació que tan perjudica i perjudicarà en el successor.

Primerament voldria preguntar a un senyor Diputat per Tarragona, republità, molt coneugut per cert, i que està fent campanya a favor de l'exportació, sobre tot de farratges secs; si és lícit desempenyar el càrrec de Secretari de poble i el paper d'acaparador, i pregunto això perquè el Secretari d'Almacelles (que val lo menys per déu) és acaparador, i perquè sé positivament que aqueix Secretari i aqueix Diputat estan en estreta relació respecte a les grans compres d'aufals que existeixen en dit poble, que segons el meu càlcul hi ha unes 4,000 tonelades per a empaquetar i unes 2,000 empaquetades, sense comptar les que ja han marxat des de Almacelles a Tarragona per a embarcar.

Sé també, i això la premsa ho ha anunciat, que a Tarragona hi ha un vapor italià dispositat per a carregar 4,000 tonelades d'aufals.

I nosaltres demanant vagons a la companyia del ferrocarril del Nord, mentres que d'Almacelles a Tarragona surten trens carregats d'aufals.

De lo que's veu que'n Espanya els espanyols hem perdut tot el dret, fins el dret propi. Però ens queda una garantia, i és que'l que's representen en el Parlament saben conçolar-nos pintant-nos sabiament la miseria.

Vaig enterar-me, perquè es diu ben alt per Almacelles i fins pels pobles del seu contorn, de que aqueix Diputat

per Tarragona, republità, i molt coneugut, aqueix Diputat que fa propaganda a favor de la lliure exportació, cobra cinc pessetes per cada tonelada d'aufals, pecisament per afavoreixer a eixa lliure exportació.

Jo, naturalment, no ho vaig creure, ni pac creurer que un home de la fama d'aqueix Diputat republicà per Tarragona, accepti aqueixa pobresa. Però que si això fos cert, no soc lletrat, però no tindria cap inconvenient en calificar-lo de delicto de lesa patria.

No ho puc creure, encara que sigui l'ún Diputat espanyol que treballa amb verdadera fermesa per la lliure exportació de farratges secs.

Quan s'hagi acabat l'aufals d'Espanya, anirem en massa (per a provar millor nostre agrairent) a visitar a aqueix senyor Diputat per a que ens dongi lo necessari per a alimentar al bestià. Perque, la veritat, com no visqui de l'aire com els camaleons...

I mentres tant que hi haurá un sol Diputat que en les Corts aixequi la veu per a defencar els nostres interessos?

«Ní hi ha un ministre que vetlli per a el bé de la patria, evitant aqueix desastre comercial?

Si tots els que tenen l'obligació d'escoltar-nos i treballar en nostre favor per a el bé comú, fan el sòrt, dic i ho dic ben alt per si algú vol fer el propi, quan senti pronunciar la paraula PATRIA per algú que la representi, em posaré la mà a la butxaca i correré a donar tres voltes a la clau per a tancar el calaix on tinc guardats els meus pobres caudals.

Arrivarem a tal extrem?

ELIES MIRÓ.

LA GUERRA

RESUM DE LES OPERACIONS

En el front occidental, va continuar la batalla al nord del Somme, amb èxit per a les armes aliades. Fou pres totalment pels francesos, en brillant combat, el poble de Bouchevernes. Continuant el seu avanç cap a l'est han pres per assalt la granja del bosc de Lebe, situada a 600 metres a l'est de la carretera de Bethume, al sudoest de Bouchavesnes. El nombre de preso-

ners fets en les dos darreres jornades ascedeixen a més de 2.300, havent-se apoderat, además, de nombros material de guerra. També han fet progressos a la vora dreta del Mosa, a la part nord del bosc de Vaux-Chapitre. La lluita d'artilleria és molt activa a la regió de Fleury-Chenois. Tranquilidad en el reste del front.

Als Cárpatos boscosos els russos han ocupat el mont Kapul, fent presoners a 13 oficials i 1.900 soldats i prenent 7 ametralladores.

En el Cáucas els russos han ocupat el mont Piramides.

Del front italià noves d'escàs interess. Petits atacs i contraatacs.

A l'Orient, viu canoneig en tot el front del Struma. Sense cap canvi. Les tropes italianes han entrat en combat a la regió de les muntanyes de Beles, cap a Buthove i Druma. Les organitzacions búlgares del nord de Mukone i Maiaday han estat bombardejades pels aliats. Les avant-gardes de l'ala esquerra serbia progressen cap a Kaivatchaian. Al noroest del llac Ostrovo segueixen els combats amb virulència i al noroest del meteix llac les tropes servies han marcat un seriós aveng.

No ha canviat la situació en el front romanès.

PÉRDUES ALEMÀNES

L'última llista oficial alemany de pèrdudes, indica que les sofertes fins a últims d'agost, incloent les sofertes en les colonies, ascedeixen a 3.376.134.

Les pèrdudes del mes d'agost, ascedeixen a 40.084 morts: 32.889 desapareguts, 32.825 ferits greus i 97.318 lleus.

De Cultura

La llengua catalana a França

S'assegura que, a no trigar molt, el Govern de la veïna República concedirà certa llibertat per a l'ensenyança de la llengua catalana en determinades poblacions de les antigues comarques catalanes del sud de França.

A les desconsideracions de la gent de la «meseta» espanyola envers el nostre idioma patri, plau-nos contestar amb aquesta nova. Afortunadament, no tots són uns i les grolleries dels d'enllà l'Ebre ens són sobradament compensades amb el respecte que per a les coses de Catalunya tenen els d'enllà els Pirineus.

Fundat i patrocinat pel Foment Pedagògic S. A. i dirigit per la professora normal Agna Canalís i Mestres, ha quedat instalat — Claris, 24, pral., Barcelona — l'Institut Feminal, establiment de primera ensenyanza en general i cultura especial per a la dona, domèstica i socialment considerada.

El Foment Pedagògic és una societat composta de pares de família

que s'emprenen la llur tasca no amb un fi mercantilista sinó impulsats per mires pedagògiques i per a contribuir al millorament social.

Desitgem que el nou organisme pugui desplegar l'acció que li és pròpia amb tota l'amplitud que li cal, puig és ben evident que ha d'ésser en profit de la cultura de la dona catalana.

El discurs den Maura

«La Publicidad» publica una ressenya del discurs de Maura a Beranga, deguda a la ploma den Joaquim Montaner, de la que'n són els següents interessants paràgrafs:

«El discurs

Rodeaban a don Antonio no muchas personas. Delante, una mesa con vasos de agua, detrás, un árbol informe con las banderas española y maurista. Vestía el orador de oscuro con una corbata negra. Comenzó a hablar despacio, sin levantar la voz, y acompañando bien los ademanes a las palabras. Graciosamente saludó a las señoras que habían asistido. Luego dijo que hablaría con todos a la vez, ya que no podía hacerlo con cada uno, de «las cosas que nos eran comunes». «Pero qué cosas nos eran comunes? Desde ahí derivó sus períodos a resaltar la decadencia política de España y a llamar la atención de los que se abstienen de intervenir en los negocios públicos. «Estos —dijo— que abran los ojos, porque todo, fortuna, bienestar e intereses, se pierde por un error político.» «Para verlo, basta que nos tememos las propias cicatrices. No hay que mirar más allá de la frontera... Llegó un dia en que se liquidó todo esto con miles de vidas y con la grandeza de España. Y se repite ahora; se tolera que la hacienda tenga 500 millones de déficit anual; se deja que corra todo, incluso la divergencia catalana, y a nada se atiende...» «Sólo con la intervención de los elementos ajenos a la política se salvará España...» «No están los buenos en un lado y en otro los malos! Todos van mezclados. Es la organización, es la dinámica, es el sistema, es la lógica la causa de que hayan degenerado los organismos profesionales de la gobernación...»

«Andando el tiempo los que tienen un modo de vivir con la política, los que han ido a ella por profesión, oxidarán las representaciones de doctrina y derribarán todo lo que es santo y bueno...» «Observad que las agrupaciones que tienen por oficio gobernar se asemejan y ya no se distinguen. La distinción está obscurecida, y resulta que abusan del dominio y merecen execration...» «...Por eso yo estoy fuera...»

«Nosotros no podemos hacer una

campaña subversiva, aunque nos den armas para ello ya que el mismo poder es lo más subversivo. Pero nosotros no queremos, nada que no sea el bien público, y éste se disolvería con la subversión. Queremos que el bien venga «per el Gobierno» y «con el Gobierno», y así podrá ser nuestra obra provechosa.»

En seguida, dijo lo más importante que hemos anticipado ya, con alguna extensión. España no puede ser neutral y ha de optar entre la amistad o la enemistad de Inglaterra y Francia, enmendando su tradición de torpeza política y reclamando, naturalmente, compensaciones. De no ser así, de no optar, no queda más que resignarse y esperar a que pase el reinado efímero de la fuerza y vuelvan a lucir el Derecho y la Justicia.

Los comentarios

Tres son los puntos capitales y gravísimos de este discurso: 1.º La voluntad de gobernar y la afirmación de que el bien público que Maura preconiza ha de venir «solamente por el Gobierno y con el Gobierno.» 2.º Que España no puede de ningún modo permanecer neutral ante el conflicto europeo, y que los instantes de ahora son «ínicos, que cuenta la Providencia, y de los que depende todo el porvenir de España». Y tercero, que él declaró en 1904 y en 1907 que España tenía por su situación en el mundo, por sus costas y por el estrecho, ligados sus intereses a los de Francia y de Inglaterra; que entonces se reconoció todo esto y que a pesar de la guerra subsisten esas realidades, y la pregunta: «Por qué buena parte de opinión se ha desviado ahora de Inglaterra y de Francia?»

He aquí la enorme trascendencia del discurso de ayer. Tengase en cuenta que hablaba el ilustre orador a una multitud completamente contraria a estas derivaciones y se comprenderán algunos giros y medias tintas, algunos párrafos obscuros. Pero en el fondo y en la intención del señor Maura no había nada más que lo que se ha indicado y que quieren desvanecer sus mismos afines.

Fué un discurso valiente y sincero, fruto de grande meditación y estudio. No valió en él la retórica nada. Parecía que aquel Maura conceptista y périfido se había despojado de la toga académica y de su teatralidad para poner un poco de corazón en cada una de sus palabras. Hablaba pausadamente, serenamente, dándose cuenta de la trascendencia del momento y midiendo y pesando cada valor y cada actitud con una scrupulosidad inconcebible.

Y tengase en cuenta también, que acababa de regresar el señor Maura de Santander, donde había conferenciado con el rey y con el presidente del Consejo de ministros largamente. Habiase recibido la segunda nota de los aliados y toda la curiosidad de los españoles se fundaba en aquella inexplicable en-

trevista. He aquí, pues, cómo podía relacionarse todo y cómo, incluso, se podía traslucir detrás de la nobleza de aquellas patrióticas palabras pronunciadas en Beranga, el placer siempre grave de una voluntad real...

Nosotros, que lo oímos, adelantamos esta gravedad y estas palabras exactas para que el público sepa orientarse y juzgue, y porque calificamos de memorable la fecha de ayer en que España, por el nombre de Beranga, se incorporará a la historia del mundo.

DIVAGACIÓ IX

«T'has enterat del fet, amiga? A Madrid, s'han suït, cansats de la vida, dos novis. Ell era artiller de l'exèrcit i ella donzella de servei. Ella tenia ressentiments amb la seva família i no era prou forta per a sortir d'allotjant-se en una casa de dispeses de la capital i al dilluns següent, ell sortí per a comprar l'arma. Al retornar a la fonda, confessà an ella la seva manca de valor per a matar la i m'aixar-se després ell. I ella, valerosa, l'hi recordà com fa dia i mig que faltava del quart i el castic que l'hi esperava al tornar-hi, com necessàriament ho tindria que fer, ja que no tenen diners ni per a pagar l'hospedatge i els denunciarien i empresorarien. I l'exhortava a cumplir lo pactat ells dos, xó és, matar-la an ella i després matar-se ell mateix. Mancat de valor, ell li entregà el revòlver i s'aginollà d'esquena an ella, demanant-li que disparés i que després fes ella lo que volgués. Ella disparà, ferint greument al seu novi, i després ella matcixa va disparar-se tres trets morint als pocs moments... Ja ho veus, amiga! L'hi faltava valor a l'artiller, en els moments del gran determini, per que devia sentir en el seu interior la veu de la conciencia que'l reclamava per a la vida; mes al recordar el seu estat de rebel·lia a la disciplina militar, se feu matar per ella mateixa, la quèl devia estimar força. Un misteriós i tragic drama íntim devia envolcular als dos enamorats, i, no essent prou forts per a sortejar-lo, decidiren morir junts, donant-se la vida mútuament, per a que aixís fos etern el seu amor. En els forts embats de la vida, ells han estat vençuts per la fatalitat, que quan senyala una víctima, no la deix fins a estimbar-la en els abims del no-res. Siguem forts en el nostre amor contra totes les malevolences i volguem que sia amb nos la felicitat, amiga; aqueixa felicitat que han cercat en va eixos novis de Madrid que han despectuat el dò maravellós de la vida.

NOVELL.

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

Aquesta Associació, en ocasió de la entrada en el nou curs escolar, ha repartit entre els seus socis, la següent circular:

«El Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, complint la missió que li tenia encarregada, us adreça un preu que no dubta que voldreu atendre. Es tracta de la gestió català nitzadora, que en tot moment realitza aquesta Associació prop de l'escola i que ja en altra circular, inclosa com annexa núm. 1 en la darrera Memoria anyal, especialment us feiem avinent.

No caldrà, doncs, que repetim el nostre propòsit, que anem a portar a la pràctica, mitjançant la col·laboració indispensable de tots els socis, comptant amb que aquests voldrán secundar-nos, emprenen, quant sigui l'hora, l'acció precisa que aquest Consell,

curarà de promoure i impulsar. Menysstant, per a organitzar els nostres projectes ens calen dades que podeu donar-nos. En la fulla adjunta s'indiquen les que necessitem, i aquesta lletra nostra no té altre objecte que preparar-vos d'omplir-la, atenent el que en ella es sol·licita, i remetre-la després a les oficines de l'Associació, perquè, un cop formada l'estadística i ordenats els esforços, se us pugui interessar, amb seguretat d'exit, en el nostre propòsit, que vos heu de veure amb pregón plaer per tal com ell va encaminat a obtenir la catalanització de l'ensenyança que es dona a Catalunya.

No ens cal, creiem, que us recomanem la nostra comanda; car estem segurs que us fareu un joïós deure en secundar-la i en facilitar-nos les dades que ens interessen.»

Els propòsits de la Protectora en enviar aquesta circular als seus socis, ja detallats en altra circular cursada que s'esmenta, són els de promoure accions col·lectives vora les Direccions dels col·legis i escoles de la nostra terra encaminades a conseguir que siguin donades als infants ensenyances de la llengua catalana i de totes les altres matèries—Geografia, Història, Literatura, etc., etc.—referents especialment a Catalunya.

A aquest objecte accompanya la transcrita circular una fulla on es demanen dades concretes sobre els establiments on cada soci envia els seus fills o els infants subjectes a la seva tutela, a estudi, i sobre si s'hi donen o no ensenyances de caràcter catalanesc. La qual fulla els senyors socis són pregats d'omplir-la i tornar-la a les oficines de la Protectora.

Tasca és aquesta d'una positiva eficacia, que mereix tota mena d'encoratjaments i de lloances.

CAMBRA DE COMERÇ

En la sessió celebrada el dia 13 per la Cambra oficial de Comerç i Indústria d'aquesta ciutat, entre altres de menys interès se donà compte de les següents comunicacions:

De la Direcció general de Comerç, Industria i Treball, acusant rebut de la Memoria comercial d'aquesta Cambra corresponent a l'any 1915.

De l'Agència Consular de França i del Visconsulat de Russia a Tarragona, pregant se comuniqui als exportadors i Agents de Duanes d'aquesta plaça que tots aquells que mantinguin directa o indirectament relacions amb les cases quin com figura en les «Llistes negres» francesa i anglesa, no seran en lo successiu recomanats per dita Agència i Visconsulat als comerciants de les Potències aliades.

Amb motiu de les gestions realitzades per aquesta Cambra per a obtenir en la República Argentina medides legals que a semblança de les adoptades en altres Repúbliques americanes contribueixin a conservar i acreixir el valor comercial dels olis espanyols en aquell continent, se rebé una comunicació

de la Legació Argentina a Espanya manifestant que havia interessat del ministeri de Relacions exteriors el assumpte recomanat.

S'acorda nombrar a don Josep Totsaus per a que representi a la Cambra en la Junta autònoma que per acord de l'Excm. Ajuntament ha de fer-se càrec del servei d'extinció d'incendis.

La Junta d'Obres del Port de Tarragona comunica la R. O. de 23 de maig últim recaiguda en l'expedient de modificació de tarifes d'aquell port i l'accord de dita Junta, concordant amb la citada R. O., formulant les mateixes tarifes d'arbitris del port que foren acceptades de comú acord per les Cambres de Comerç d'aquesta província en la reunió del dia 12 de novembre de 1915.

Amb motiu de la sentència del Tribunal Suprem confirmant el dret a cobrar de sos electors fins el 2 per 100 de lo que satisfació per la contribució industrial i de comerç, se dictà una circular de la Direcció general de Comerç, que fou llegida a l'Assamblea encareixant a les Cambres, vist que tenen ja expedit el camí per a fer efectius els recursos que la llei els concedeix, procurin reduir el tant per cent exigible. Dita circular se prengué en consideració per la Cambra acordant tenir-la present en el moment de confeccionar els nous pressupostos, per si fos possible atendre-la sense detriment dels serveis que són exigits a les entitats de la seva classe.

Se donà compte de les gestions realitzades prop de la companyia de ferrocarrils del Nord per a lograr la reposició de la tarifa E. T. 36/99 aplicable al transport d'arrossos des de les estacions de la línia de València a aquesta ciutat, i d'haver-se pogut conseguir com conseqüència de les mateixes, un oferiment de rebaixa sobre la tarifa en vigor.

Finalment, fou llegida una instància de don Pere Huguet Plana, sol·licitant el nomenament de Pesador jurat d'aquesta Cambra. Atesa la conveniència per al comerç de l'existència d'aquest càrrec i les condicions que reuneix el sol·licitant, s'acordà accedir a la seva petició amb les obligacions, per part del nomenat, de cobrar els seus serveis amb les tarifes que han d'esser aprovades per la Cambra i de no expedir cap certificat sense que porti un segell de valor una pesseta, de la Corporació.

De Sport

ATLETISME

Els clubs «Deportiu» i «Sports-Reus» han fundat cada un per sí la secció atlètica.

A Reus tindrem atletes! I al pensar en això, ens alegrem de tot cor.

Aprofitar el moment i cantar aquí les excel·lents com higièniques condicions de l'atletisme voldrà, i de la millor i més pràctica manera que podria fer-ho, fóra copiant lo que han

dit certes eminentes de la medicina, mes, ocupariem molt d'espai i això ens ho priva.

A Reus tindrem atletes!

El mal estava en que a Reus, havent-hi pasta per a fer més que quelcom, no's fes res. Ciclisme i futbol bastant abundant; també motociclisme (així com a sport i no com a diversió particular); el tennis en dues pistes al «Sports-Reus»; però l'atletisme restava oblidat.

Mes vingué el concurs provincial de futbol organitzat per la premsa local, a l'ensens que eren pregonades unes proves atlètiques.

Se celebren aquestes proves. El primer dia els atletes tarragonins que ho són de debò (o sinó vegés el campionat 1916 de la R. F. A. C.) s'emportaren tots els primers premis al camp del «Deportiu»; l'altre dia i en «Sports-Reus» on també quedaren els tarragonins en primer lloc, represenaren també un excellent paper en Bartulí del «Sports-Reus» que quedà en son lloc en els salts d'altura i en Fortuny que quedà en el tercer en la mateixa prova, saltant ambdós amb hermós estil, donant-nos moltes esperances si es que es prenen la cosa en serio i continuen entenant-se.

Deurien imposar-se nostres novells atletes un entrenament constant per a pogner concorrer així als campionats que va a organitzar per a 1917 la Reial Federació Atlètica Catalana. No cal exigir-los-hi, per això, que se emportin els campionats com tan brillantment s'en ha emportat quatre en Soler del «Gimnàstic» de Tarragona, a qui felicito de tot cor i li vaticino més glories si contú treballant amb la fermeza i voluntat, constància i amor que fins ara ha vingut fent-ho. No ésser envejiosos ni molt menys petulants nostres atletes! pendre part a les proves de campionat amb la convicció de que no es lluita solsament pel nom d'un mateix sinó que també pel de son club i pel de la ciutat de Reus. Que es guanya, l'enorabona i a continuar, volguent—ara—ésser més. Si es perf, confirman-s'hi i no desanimar-nos, serà un altre any. Es que no s'ha de entrar per la finestral.

I aprofito aquestes ratlles per a exterioritzar al «Deportiu», «Sports-Reus» i als aprenents a atletes la meva més encoratjadora, si bé humil, felicitació.

S. SEDÓ.

Secció Oficial

REGISTRE CIVIL

Inscripcions del dia 14 setembre de 1916

Naixements

Dolors Fargas Talaron.—Lluís Asensi Caselles.—Rosa Cesari Majó.—Teresa Parreu Nolla.

Defuncions

Josepa Palau Montseny, 19 mesos, Pi i Margall, 76.—Anton Murtró Pallejà, 51 anys, Carme baix, 39.

Matrimonis

Cap.

Escola Municipal d'Aprendents

i de Comerç de Reus

En compliment de les disposicions vigents quedará oberta en la Secretaria d'aquesta Escola la matrícula per al proper curs de 1916 a 1917 en la següent forma.

Primer. Els que desitgin matricular-se ho sol·licitaran del senyor director, extenent les instances del seu puny i lietra en les fulles que a l'efecte i gratuitament se'ls facilitarà en la Secretaria.

Segon. Els aspirants que per primera vegada ingressin en l'Escola devaran presentar acompanyant a l'instància, un certificat facultatiu de vacuna-

ció o revacunació, així com també acreditar que no han complert deu anys d'edat.

Tercer. Els alumnes satisfarán 35 céntims de pesseta per drets d'inscripció.

Quart. Les matèries sobre que veuràn els estudis són les següents: Aritmètica i Algebra, Llengua francesa, Geometria i Trigonometria, Química, Física, Mecànica, Dibuix artístic, Dibuix del natural, Dibuix de l'antic, Escultura del natural, Colorit i Paisatge, Colorit i Composició, Dibuix línial, Elements de Geometria descriptiva, Elements de Construcció i Pràctiques de taller.

Quint. Les classes seran nocturnes i amb subjecció al quadre horari estableert a l'efecte.

Sisè. Les inscripcions s'efectuaran des del 15 del present mes de 7 a 8 de la nit en la Secretaria de l'Escola, puguent fer-se la matrícula de totes o d'alguna de les matèries de que consta el plan d'estudis guardant sempre la prelació entre elles.

Lo que d'ordre del senyor director se fa públic.

Reus 13 de setembre de 1916.—El secretari, Ramón Pons.

♦♦

Centre de Lectura

Secció de Música

Se posa en coneixement dels senyors socis d'aquest Centre, que'l dia primer d'octubre s'obrirà les classes de Solfeig i Teoria i Piano en l'Acadèmia de Música que sosté aquesta Secció.

Queda oberta la matrícula en Consergeria, on se facilitaran detalls.

Reus setembre 1916.—P. A. de la J. S.—El secretari, Josep Abelló.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°	751.1	748.8
Sol...	32.	
MAXIMA	{ Ombra	28.
TERMÒMETRE	Sol...	
MÍNIMA	{ Ombra	14.5
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec.	21.8
	Idem humit...	13.3
		17.0
Humitat relativa de l'aire.	56.1	55.2
Tensió del vapor acuós.	14.0	11.5
ANEMÒ-M. Direcció del vent.	NO	S
METRE Velocitat del vent.	125	72
Pluviòmetre.	103.	
Evaporòmetre.	5.5	2.8
Estat del cel:	Ras	Ras

INSTITUT DE METEOROLOGIA DE REUS

A causa d'una interrupció, durant quasi tot el matí d'ahir no se suministrà energia elèctrica en aquesta ciutat, havent de vagar totes les fàbriques mogudes per aquell fluit.

L'interrupció fou motivada, segons se'n diu, per la ruptura d'un cable de conducció d'energia, quina averia no quedà reparada fins a les onze.

♦♦

El pròxim dissabte debutarà en el Teatre Circo la companyia de «vaudeville» de la genial i sugestiva actriu Antonia de Cachavera.

Formen part de l'elenc artístic les belles artistes Anita Catalá, Clara Wilsón, Claudia Rodríguez i Matilde Viñas i dels actors els graciosos Jaume Capdevila, Poloni Rodríguez, Josep Torres i altres.

Per a debut s'han elegit les obres de gran èxit «Celia tiene dos maridos», «Ay Nemesio...!» i «Las Delicias del Amor».

♦♦

CENTRE DE LECTURA

L'onze que presentarà el Club Deportiu en el partit que jugará el proper diumenge amb el Vilanova F. C. estarà compost pels següents equipiers:

Garriga, Vidiella A., Rovira, Magriñá, Fortuny, Escoda, Torrell, Moreno, Pamies, Vidiella R., Corts.

Allà a les deu de la nit d'ans d'ahir disputaren els components de la família que viu al segon pis de la casa núm. 24 del carrer del Sol.

Als crits d'auxili que llençaren s'hi personà el sereno del barri i la parella de guardies municipals d'enit, trobant al pare, mare i filla gran amb diferents ferides, cada un d'ells, produïdes amb una destral i un ganivet de taula.

Foren conduïts els tres al Dispensari municipal on el metge senyor Borrás els practicà la primera cura, esent després conduïts a l'Hospital, el pare, i al seu propi domicili, la mare i la filla.

Els tres quedaren a disposició del Juliat.

Xoriso marca EL LEON

Fabricats exclusivament amb carns de tocino escullides i fresques

De venda:

Joan Malet. arraval alt de Jesús.

•••

En el vestíbul del Teatre Circo, amb motiu de la conferència que hi donarà el proper dilluns contra les mosques el doctor Agell, hi haurà una exposició de cartells i documents al·lusius a la campanya contra aquells insectes.

•••

El ministre d'Instrucció pública, ha ordenat als inspectors d'ensenyança que girin visites als col·legis particulars, abans de l'obertura de curs, per a examinar si estan en les condicions pedagògiques que marca la llei.

•••

La sessió ordinaria de l'Ajuntament se celebrarà aquesta nit de segona convocatòria.

Espectacles

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui. Espléndit programa. Preus i hores de costum.

Comercial

Moviment del port de Tarragona

Dades facilitades per l'Agència Fabregas

Anunci de sortides de vaixells

Dia 15.—«Cabo Peñas» per a Cette i Marsella; consignatari, Peres.

Dia 16.—«Iberia» per a Suecia; consignatari, Boada.

Dia 16.—«Leda» per a Holanda; consignatari, Ferrer.

Dia 16.—«V. la Roda» per a Àfrica i Canaries; consignatari, Musolas.

Dia 18.—«Manuel Espaliu» per a Cette i Génova; consignatari, Fàbregas.

Dia 18.—«Cid» per a Londres; consignatari, Mac-Andrews.

Dia 18.—«Vivina» per a Liverpool, consignatari, Mac-Andrews.

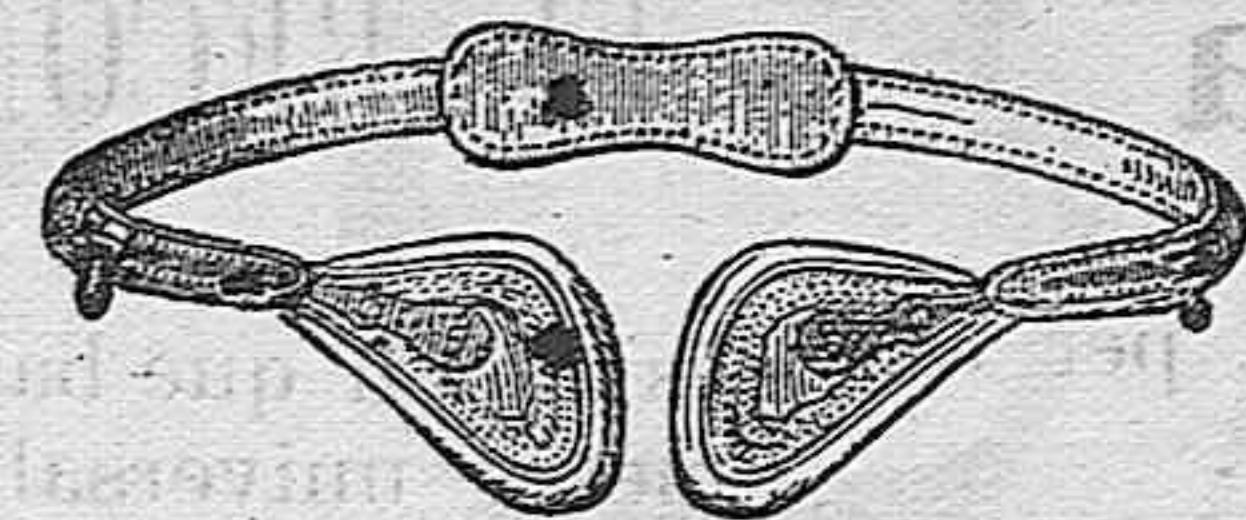
Dia 20.—«Aragón» per a Marsella; consignatari, Mac-Andrews.

Dia 20.—«Cafrndhu» per a Canadà (probable); consignatari, Mac-Andrews.

Dia 28.—«Homny» per a Dinamarca; consignatari, Ferrer.

Dia 26.—«Asuarca» per a Nova York consignatari, Fàbregas.

Dia 28/30.—«Santa Cruz» per a Noruega; consignatari, Boada.

AVÍS

Als trencafs i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, amb el major descaro i frases desllumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer sisquera en que consisteix així dolència, i sense comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud.

Molts són els que venen braguers, pocs molt docs els que saben col·locar-los, rarissims els que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL

CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies (trencafs) amb 28 anys de pràctica entre la casa Clauolles, de Barcelona i monestir d'establiment de Reus

Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebels que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Faixes hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàstics. Gran assortit en lentes i gafes per a miopes i vista cansada

Binocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopèdia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment LA CREU ROJA, dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meva clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23

SENSE aquesta marca

l'aparell NO és un «Gramófon»

: Catàlegs gratis ::

— DIPÓSIT DE RELLOTGERIA.—RELLOTGES DE BUTXACA i DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

que gosa casa meva, s'ha stabert prop de la mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, n.º 16 NO EQUIVOCAR-SE al costat del fabricant de gorres don Isidro Pons

Miracle! En els kioscos de la plaça del Rei i de la plaça de la Constitució s'han posat a la venda les obres d'una pesseta amb un vuitanta per cent de descompte o sigui al preu inverosímil de

20 CÉNTIMS

S'envien a fora sense augment de preu.—Les demandes a nom de Fills d'Emili Bolart o de Josep Borrell.

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23

COL·LEGI CROS

De 1.ª i 2.ª Ensenyança :: Interns i Externs

Des del dia primer de setembre queden reanudades les classes de pàrvuls.

Elemental, Superior, Comerç, Batxillerat, Telègrafs, Correus, Francès, Anglès, Música, Dibuix i Caligrafia.

(L'última per professor de l'Institut).

Carrer de la Font, 5, enfrente a l'Església de S. Pere. Reus

La bombeta elèctrica marca

"POPE"

es distingeix de totes les altres per sa duració, llum blanca i poc consum

representant exclusiu per la província de Tarragona:

AGUSTÍ GIL

Carrer Estanislau Figueres, 18. - Cafè del Brasil

COL·LEGI D'INTERNS DE L'INSTITUT

DIRIGIT PER
Don Joan Ollé Vallés

DIRECTOR ESPIRITUAL;

Rvnt. Dr. Don Ramón Mingueu

Capellà del mateix Institut

Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Magisteri, Càcul Mercantil, Seneduría de Llibres, Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francès, Mecanografia, Solfeig i Piano.

— Entrada per la plaça d'Hèrcules —

Companyia del Gramófon

SOCIETAT ANÒNIMA ESPANYOLA

Èxit colossal dels célebres artistes

Titta Ruffo i Caruso

en discs marca Gramótono

De venda: R. Perpiñá.

Major, 22. — REUS. — Despatx: 24, pral

— DIPÓSIT DE RELLOTGERIA.—RELLOTGES DE BUTXACA i DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic

Doctor **A. FRIAS**

VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Nou Consultori de Medicina i Cirurgia Dr. Josep Rebullida Pedret

EX ALUMNE INTERN DEL DR. CAJAL

Especialitat en enfermetats del noi i de la dona

Alumne de les clíiques dels Drs. Olshausen, de Munich, i Pfaundier

OPERACIONS. — Hores de consulta: de 10 a 12 del matí i de 3 a 5 de la tarda

Hotel París. - REUS

Comerç de Ferreteria i Quincalla

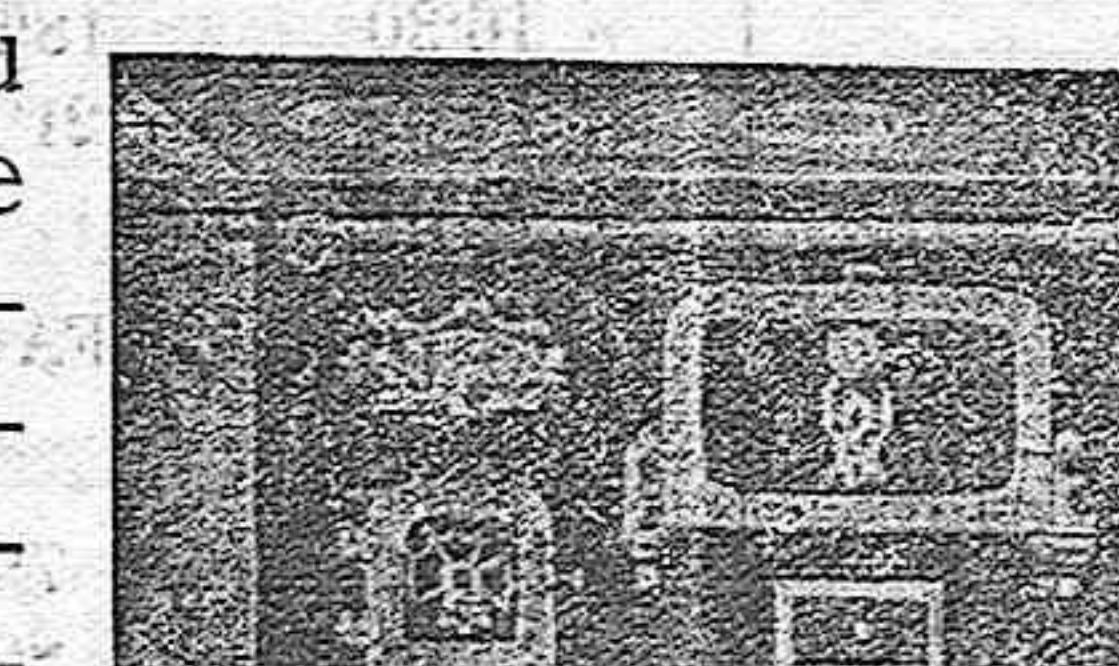
Material per a mines i obres públiques. -- Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMÓN SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30. — Telèfon 220. — REUS

Cuines económiques

No compreu cuines sense ans fer-se càrrec de les ventatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són, asssegurades i garantides de ínim consum de combustible,

Assortit complet de tot lo concernent al ram de fumisteria

CARBÓ MINERAL AGLOMERAT

PER A CUINES ECONÓMIQUES I CALEFACCIÓ

30 per 100 més econòmic que'l Koc

COTISEM: Carbons asturians i regionals en grans cantitats.

ENCARRECS: Recs, 15, primer, 1.ª (Travessia Sant Joan). Telèfon 185.

EL CAS MES ENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un per l'serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CR ICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratories són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparéixer tot seguit la fadiga que oprimia i dificultava la respiració.

S'us venen a 2 rials capsas.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agnès, 80 - REUS

IBARRA i C. A. S. en C.-Sevilla

Línia regular de grans vapors

Tots els DIJOUS sortida fixa del port de TARRAGONA per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cadiz (admetent carrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. -- Servei ràpid eventual per a Galícia i Nort d'Espanya, amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solament 14 dies en el viatge. -- S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia, amb trasbor al vapor Luarca núm. 30 i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa Denia i d'Anzin.

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Spbre.	7 Vapor Cabo Roca
"	14 " Corona
"	21 " Oropesa
"	28 " Peñas

Per a Cette i Marsella

Spbre.	8 Vapor Cabo Oropesa
"	15 " Peñas
"	22 " San Vicente
"	29 " San Sebastián

Ferrocarrils

Servei de trens que regoleix des de l'1 de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surf 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m

»	9'38
» 7'25	9'23 e
» 8'49	13'27 m
» 14'13	17'42 e
» 17'16	21'44 o
»	Vilanova 20'37
» 21'25	23'28 r

DE BARCELONA A REUS

Surf 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m

» 8'33	10'36 r
» 9'20	12'47 e
» 13'00	16'15 o
» 15'23	19'24 m
» 19'49	21'53 e

DE REUS A TARRAGONA

Surf 7'38 arriba 8'11 m

» 9'56	10'30 m
» 12'54	13'24
» 14'30	15' m
» 18'8	18'35 c
» 20'50	21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surf 7'35 arriba 8'10 c

» 9'10	9'50
» 12'17	12'45 m
» 16'36	17'14 m
» 19'25	20'03 m

Litinoides Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de

riquissima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre tons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estòmac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la sopa de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA els cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a tota aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'ímpot.

NOVA LÀMPARA ESTRANGERA

Làmpara Nitrogèn

Dispot 1 1/2 Watt

Gran potència lluminosa. -- Consum veritat.

Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vostres electricistes.

Concessionari i dipositiari per a Espanya i Portugal:

Plutarc Texidò. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, 35. — PROP DE LES RAMBLES

Representant en aquesta província

JOSEP BALDRICH

SANT ELIES, 2, 2.º, 1.ª REUS

CANVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comerc de la plaça de Reus.

ESTRANGERS

Londres 90 d.	ops.	din.
Idem zeque..	»	»
París idem..	»	»
Berlin idem..	»	»
Marsella vista..	»	»
Hamburg vista..	»	»

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal	Valor op. de operacions
455	Gas Reusense	250
600	Industrial Harinera	500
615	Banco de Reus de Descuentos i Prestatamos	500
500	Obns. Electra Reusense	500
25	Companyia Reusense de Tramvias, S. A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Eléctra Reusense	500
2600	Institut F. Mata	2500
520	Institut P. Mata	500
160	Empresa Hidrotòrica	365'50
523'50	Obligacions Manicomio Reusense	500
50	Carburós de Teruel	500
	Pantán Riudecanyes	50

Els remits, anuncis de crònica, de secció oficial etc. etc., un número reduït d'informacions pagaran a 25 céntims la ratlla per la primera inserció i a 10 céntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un més pagaran a 10 céntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost del timbre a raó de 10 céntims per inserció.

TARIFES

Per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUAIS

En 1.ª plana	En tercera plana	En 4.ª plana
A una columna	A dues columnes	A tres columnes
Fins a 3 clms. d'alçada.	2'50	3'75
De 3 a 5	3'50	5'25
Per cada cm. més.	0'50	1'00
		1'50

Els remits, anuncis de crònica, de secció oficial etc. etc., un número reduït d'informacions pagaran a 25 céntims la ratlla per la primera inserció i a 10 céntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un més pagaran a 10 céntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost del timbre a raó de 10 céntims per inserció.

SABATERÍA

— DE —

PERE ROIG

SUCCESSION DE JOSEP M. MARTÍ

Baratura — Elegància — Solidesa — Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNÈS, 28 - REUS